

Бокій О. В. Проблеми справляння туристичного збору в Україні / О. В. Бокій // Розвиток соціально-економічних систем у трансформаційних умовах : Матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. студентів і молодих учених (м. Бердянськ, 27-28 січня 2016р.). - Бердянськ : Видавець Ткачук О. В., 2016. - 262с. - 124-125 с.

Бокій О. В.

*Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ТУРИСТИЧНИМ ЗБОРОМ В УКРАЇНІ

У багатьох країнах світу існує розвинена сфера туристичного бізнесу, який в свою чергу приносить великі доходи до місцевих та державного бюджету. В Україні, на жаль, сфера туристичного бізнесу перебуває на низькій стадії розвитку та не приносить значного доходу.

Туристична галузь має надзвичайно важливе значення для економіки нашої держави, а розвиток цієї сфери суспільного життя повинен стати одним із пріоритетних завдань на найближче майбутнє [1].

Згідно законодавства України туристичний збір – це місцевий збір, кошти від якого зраховуються до місцевого бюджету [2].

Платниками збору є громадяни України, іноземці, а також особи без громадянства, які прибувають на територію адміністративно-територіальної одиниці, на якій діє рішення сільської, селищної та міської ради про встановлення туристичного збору, та отримують (споживають) послуги з тимчасового проживання (ночівлі) із зобов'язанням залишити місце перебування в зазначений строк [2].

Туристичний збір в Україні має певні недоліки, як для платників, так і для держави. Зокрема, серед недоліків даного збору можна віднести низький рівень ставки оподаткування, розвиток тіньового бізнесу у туристичній сфері та справляння податку через податкових агентів.

Так, на сьогодні ставка туристичного збору встановлюється у розмірі від 0,5 до 1 % до бази справляння збору (вартість усього періоду проживання з врахуванням податку на додану вартість). Справляння цього збору здійснюється податковими агентами, ними можуть бути: адміністрація готелів, кемпінгів, мотелів, гуртожитків для приїжджих, санаторно-курортні заклади, квартирно-посередницькі організації тощо. Це становить одну з основних проблем, тому що переважна більшість туристів зупиняються не в готелях, а в приватному секторі, а тому організувати збір з туристів доволі складно. Проте, до цього залучаються комунальні підприємства, маклери, агенти, які збирають ці кошти, але і тут є проблема, бо отримання таких коштів з туристів практично неможливо. Повноцінне адміністрування ефективно буде тоді, коли весь туристичний комплекс буде детінізований. Сьогодні він майже весь в тіні. Цей тіньовий сектор за допомогою туристичного збору адмініструвати майже неможливо.

Однією з найважливіших проблем сучасної бюджетної системи України є недостатня кількість фінансових ресурсів у розпорядженні органів місцевого самоврядування. Місцеві податки і збори повинні забезпечити основні надходження до бюджетів міських, селищних і сільських рад, підтримати і розвивати місцеву інфраструктуру, роль якої дедалі зростає у проведенні соціальної та економічної політики [3, с.185]. Туристичний збір запроваджений перш за все із фіскальних міркувань – задля наповнення місцевих бюджетів. Однак, низький рівень ставок хоча і є стимулом, який заохочує до справляння збору, а не до його ухилення, водночас не забезпечує достатній рівень дохідності. Відповідно до цього, варто переглянути ставки збору в сторону збільшення або забезпечити розширення бази оподаткування шляхом включення до складу платників власників приватних будинків, що надають послуги із тимчасового проживання туристів.

Особливістю справляння туристичного збору, яка потребує додаткового контролю, є його сплата через податкових агентів. Так, власники готелів можуть спекулювати зі сплатою даного збору, встановлюючи поряд із невисокою платою за проживання (за яку і нараховується збір) плату за не офіційні послуги.

Для усунення даних недоліків та покращення стягнення та прибутковості туристичного

збору нашій країні потрібно удосконалити нормативно-правову базу відповідно до даного збору, наприклад:

- запровадити ставки збору відповідно до зірковості (класу) готелю (таким чином, можливо буде надати розвиток малому готельному бізнесу);
- встановити оподаткування приватного комплексу (допоможе державі регулювати приватних осіб, які здають житло в оренду);
- покращити контроль за податковими агентами (це дасть змогу зменшити рівень тінізації даного сектору).

Також дієвим заходом покращення ефективності туристичного збору є адміністрування місцевими органами щодо даного збору.

Дані зміни нададуть змогу не лише збільшити надходження до бюджету, а й при покращенні адміністрування місцеві органи можуть навести лад у туристичній сфері. Таким чином, туристичний збір буде відігравати значну роль у формуванні місцевих бюджетів та розвитку туристичної сфери в Україні.

Отже, з вище наведеного можна зробити висновки, що туристичний збір відіграє незначну роль, як і в податковій системі, так і в туристичній сфері. Покращення нормативно-правових актів стосовно даного збору може вплинути на туристичну сферу в цілому та на формування місцевих бюджетів, оскільки враховуючи децентралізацію, міські бюджети повинні враховувати усі варіанти надходження коштів.

Список літератури:

1. *Історія розвитку туризму в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://forstudents.at.ua/publ/istorija_turizma/raboty_studentov/istorija_rozvitku_turizmu_v_ukrajini/4_6-1-0-504*
2. *Податковий кодекс України: від від 02.12.2010 № 2755-VI (Редакція станом на 20.09.2015) Розділ XII Місцеві податки і збори. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>*
3. *Цимбалюк І.О. Сучасні реалії місцевого оподаткування / І.О. Цимбалюк, О.М. Гуменюк // Науковий вісник Херсонського державного університету. – Херсон: Херсонський державний університет. – Вип. 5. – Частина 3. –2014. – С. 183-185.*